

A HTMT HÍREI**Az Erdély Öröksége Alapítvány pályázati felhívása**

A Magyar Tudományos Akadémia Köpeczi Béla akadémikus és felesége, mint örökhagyók rendelkezése értelmében létrehozta az Erdély Öröksége Alapítványt. Az Alapítvány Kuratóriuma az örökhagyók szándéka szerint pályázatot hirdet Erdély történelmével, Erdélynek a magyarság történetében betöltött szerepével, történeti hagyományainak feltárásával foglalkozó, Magyarországon vagy Romániában élő, elsődlegesen magyar vagy magyar állampolgársággal is rendelkező, továbbá a magukat állampolgárságtól függetlenül magyarnak valló kutatók számára. [...] A pályázat benyújtási határideje: 2024. március 17. 14 óra (magyarországi idő szerint)..." Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Felhívás: A Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács megrendezi a 14. Tudóstalálkozót

A Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács 2024. április 13-án megrendezi a 14. Tudóstalálkozót. A konferencia célja, hogy elősegítse a magyar nyelvű tudományos gondolat és kommunikáció fejlődését Vajdaságban, közös fórumot biztosítson a vajdasági magyar tudományos élet szereplőinek, fejlessze a vajdasági magyar tudományosság rendszerszintű és intézményes potenciáljait, hozzájáruljon a régió belüli és a régióközi tudományos együttműködés kiépítéséhez. [...] A szekciókra elsősorban az MTA vajdasági köztestületi tagjainak a jelentkezését várjuk eredeti, máshol nem publikált kutatásokkal, magyar nyelvű prezentációval. A konferencia a doktori titulussal rendelkező vajdasági (szerbiai) kutatók mellett a doktoranduszok, tanársegédek előtt is nyitott! [...] Benevezési határidő: 2024. március 15..." Forrás: VMAT.rs: [teljes cikk >](#)

Összefoglaló: Legyőzhetetlen növénykórokozók – Kiss Levente külső tag székfoglaló előadása

Az ENSZ Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) 2019-ben hozzávetőlegesen évi 220 milliárd amerikai dollárra becsülte a növénybetegségek által a világ növénytermesztésében előidézett veszteségeket. [...] Vajon remélhető-e, hogy a modern növényvédelmi eljárásokat megalapozó kutatások révén belátható időn belül „legyőzhetővé” válnak a legfontosabb növénybetegségek? Ezt a kérdést egy jelentős növénykórokozó-csoport példáján keresztül járja körbe az előadás..." Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG**Gyász hír: Kovács Teodor, endokrinológus**

Kovács Teodor endokrinológus 101 éves korában, Újvidéken elhunyt. A jeles szakember 1923. április 24-én született Törökkanizsán. [...] Doktorátusát 1972-ben szerezte meg, a cukorbetegség korai felismerésére alkalmazott különböző módszerek hatékonyságát vizsgálta ki munkájában. A zürichi és hamburgi klinikákra járt továbbképzésre, tagja volt a cukorbetegség korai felismerésére megalakított csapatnak. Számos orvostudományi szakkönyv szerzője, a Szerb Orvostudományi Akadémia tagja..." Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

Gyász hír: Matuska Márton, publicista

Életének 88. évében, 2024. február 13-án elhunyt Matuska Márton nyugalmazott újságíró, publicista, kutató, politikus. Matuska általános iskolát szülőhelyén, Temerinben, a gimnáziumot Újvidéken végzi. [...] Pályája során többek között volt faluriporter, turisztikai újságíró, bírósági riporter. [...] 1982-2000 között utazásokat tett a Délvidékről elszármazott magyarokhoz Németországba, Ausztriába, Svájcba, Svédországba, Nagy-Britanniába, Kanadába, az USA-ba, Ausztráliába, Finnországba. Érdeklődéssel fordult a jog, történelem, társadalomkutatás felé, elsőik között írt az 1944-1945-ös atrocitásokról a Délvidéken. [...] A VMDK alapító tagja és elnökségi tagja volt..." Vajma.info: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Szabaddán mutatták be először Szerbiában az Éger című filmet

A film a vajdasági származású Nagy Borús Levente első nagyjátékfilmje. Az Éger című, közel kétórás krimi nagyban épít az erős karakterekre, és az egyik nagy monológot a szabaddkai Kovács Tamás mondja el. [...] Mindössze 19 nap alatt forgatták kevés

költségvetésből. A vajdasági alkotókat is jegyző film még csak most indul bemutatkozó-körútjára, de Szabadkán máris láthatta a közönség...” Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Lezárultak a biológia, kémia, földrajz tehetséggondozó és versenyfelkészítő hétvégék a „GENIUS” szervezésében

A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány szervezésében nyolcadik alkalommal valósultak meg a biológia, kémia, földrajz tehetséggondozó és versenyfelkészítő hétvégék. [...] Az ifjú tehetségekkel a hétvégék folyamán 20 szakképzett pedagógus foglalkozott, akik valamennyien a II. RF KMF oktatói. [...] A program szakmai felelősei: Kohut Erzsébet, a II. RF KMF Biológia és Kémia Tanszékének vezetője, az MTA külső köztestületének tagja, a kémiafoglalkozások szakmai referense Bak Éva a Biológia és Kémia Tanszékének oktatója, a földrajzfoglalkozások szakfelelőse Székely Marianna, a Földtudományi és Turizmus Tanszékének oktatója...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Statisztika: Nőtt a csecsemőhalandóság Romániában

Nőtt a csecsemőhalandósági ráta 2022-ben az országban. 2022-ben 5,7 ezrelékes volt, míg egy évvel korábban 5,2 ezrelék volt ugyanez az arány. [...] 2022-ben 178 233 újszülött volt az országban, míg 2021-ben 193 191, 2020-ban pedig 206 826 baba születését jegyezték fel. [...] Jelentős különbségek vannak az egyes megyék között...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Román nyelvész: Nem a románok a dákok leszármazottjai, hanem az albánok

A román értelmiségi körökben közismert Dan Alexe író, nyelvész és filmrendező 2022-ben, a Humanitas Kiadónál megjelent Babel: kezdetben volt a szó című kötetében arra a megállapításra jutott a román és az albán nyelv összehasonlító elemzése kapcsán, hogy rokon nyelvekről van szó, azonban utóbbi megrekedt a latinizáció kezdetlegesebb, részleges állapotában. A szerző [...] legújabb Dákok és rómaiak: bevezetés a románok etnogenézisébe és nyelvének történetébe című könyvében ennél tovább merészkedett. Elméletét összehasonlító nyelvészeti kutatásaira alapozza, melyek a román, az albán és a bolgár-macedón szoros szintaktikus, strukturális és tipológiai rokonságát mutatják. [...] Dan Alexe szerint semmiféle tudományos alapja nincs annak, hogy a román nyelv egyes szavait, ahogy generációk során tanították, dák eredetűnek tartsuk. Ennek a fő oka az, hogy a dák nyelv ismeretlen...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Politikum: Marosvásárhely, mint úgynevezett magyar–román politikai „frontváros”

A liberálisok régóta szorgalmazzák „közös román frontot” a magyar előjáró leváltása érdekében. [...] Mint ismeretes, Marosvásárhely úgynevezett magyar–román politikai „frontváros”, ahol négy évvel ezelőtt – húsz esztendő után – a már kisebbségbe került magyarság visszaszerezte a polgármesteri tisztséget. A függetlenként induló, valamennyi magyar párt által támogatott Soós Zoltán megszerezte a szavazatok 50,5 százalékát. De ha a román alakulatok nem indítanak több neves jelöltet, hanem egyetlen „húzónev” mögé sorakoznak fel, könnyen másfelé billent volna a mérleg nyelve...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

22 év után döntöttek egy nagyváradi ingatlan visszaszolgáltatásáról a római katolikus egyháznak

Huszonkét év után szolgáltatott vissza egy nagyváradi ingatlant a római katolikus egyháznak a restitúciós bizottság. [...] A belvárosban, a Szigligeti Színház mögött található épületben a nagyváradi filharmónia koncertterme és irodahelyiségei működnek. [...] Böcskei László nagyváradi megyés püspök elmondta: az egyház nem kíván változtatni az épületek rendeltetésén...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Torzító, ha a nem székelyek skanzenként tekintenek a Székelyföldre

Szereti a székelyeket, hiszen maga is az, ugyanakkor rühelli a melldöngető székelykedést, aminek manapság van egy divatja, álromantikája – ezt kívánja leleplezni újonnan megjelent, A fák magukhoz húzzák az esőt című regényében Zsidó Ferenc író, a Székelyföld folyóirat főszerkesztője. Mint a szerző a Krónikának elmondta, míg Tamási Ábelje hőssé válik a Hargitán, az ő regényhőse, Anti elhagyja a város biztonságos terepét, kiköltözik nagyapja eldugott vidéki birtokára, ahol igazából csődöt mond...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Tamás Dénes könyvbemutatója

Ha majd elolvassák ezt a könyvet, tapasztalni fogják, hogy amit Tamás Dénes látott, azt önök is látni fogják – nem úgy, nem az ő szemével, hanem mindenki a magáéval, sommázta Láng Zsolt író a sepsiszentgyörgyi szerző legújabb kötetének, A tó című

kisregénynek kedd délutáni bemutatóján a Bod Péter Megyei Könyvtárban. [...] A lendületes, kitarulkozásra készítő beszélgetést Láng Zsolt azzal indította: mi készítette a filozófiai szakvégtetségű Tamás Dénest arra, hogy szépírássra adja a fejét? Hosszú út vezetett idáig, válaszolta a most hatodik könyvével a közönség elé lépő szerző...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Régészeti leletek az épülő váradi Stihl-gyár területén

Az ásások a múlt hét óta zajlanak a Nagyváradi Egyetem, a Körösvidéki Múzeum és a Bihar Megyei Kulturális Igazgatóság felügyelete alatt. [...] „A 14,7 hektáros területből mintegy nyolc hektáron két régészeti lelőhely nyomai bukkantak elő, az első a bronzkorból, a második a középkorból való, nyilatkozta Florin Sfrengu, a Nagyváradi Egyetem régésze...” Forrás: Erdon.ro: [teljes cikk >](#)

Emberek és gépek a februári Korunkban

A 19. századi ipari forradalom már érzékenyen felvetette az emberek és gépek kapcsolatát, a pozitív és negatív társadalmi hatásokat, a 21. században berobbanó mesterséges intelligencia pedig a végsőkig kiélezni látszik ezt a viszonyt. A lapszám tanulmányai az emberek és gépek viszonyrendszerét értelmezik...” Forrás: E-nepujasag.ro: [teljes cikk >](#)

Kiállítás: A téli álmából felébresztett medve

Újra kiemelt szerepet kapott a Csíki Székely Múzeumban az a preparált barnamedve, amely számos más preparált állattal együtt évtizedekig volt része a múzeum ikonikus természetrajzi kiállításának. Kelemen Imola, a múzeum archaeozoológusa, az MTA külső köztestületének tagja, természettudományi gyűjtemény kezelője elmondta, a Csíki Székely Múzeumnak már a Mikó-vár előtti székhelyén is volt természetrajzi kiállítása. [...] Az egykori természetrajzi kiállítás a kitömött állatokkal látogatók – főként diákok, gyerekek – százait nyugtázta le...” Forrás: Liget.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: A színház mint társadalmi tükör

A fenti címmel szervezett kerekasztal-beszélgetést a Mathias Corvinus Collegium a sepsiszentgyörgyi Liszt Intézettel karöltve a sepsiszentgyörgyi Fidelitas Hotel emeleti konferenciatermében pénteken. A beszélgetés során a meghívottak – Jókai Ági felvidéki színművész, Anna Maria Popa, a sepsiszentgyörgyi Andrei Mureşanu Színház igazgatója, valamint Pálffy Tibor sepsiszentgyörgyi színművész és rendező – a kisebbségi létet, a kisebbség-többség viszonyt vette górcső alá színházi környezetben. A beszélgetés moderátora Farcádi-Plájás Erzsébet szövegíró, kommunikációs szakember volt. [...] Az est további részében szó volt a kettős identitás megéléséről...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Benő Barna-Zsolt, a Bekecs Táncszínház igazgatója

Tavaly állami intézménnyé vált a Bekecs néptáncszínház. A nyáradszeredai önkormányzatnak alárendelt intézmény új helyzetről, a változásokról és tervekről Benő Barna-Zsolttal, a Bekecs Táncszínház igazgatójával beszélgettünk. [...] A Bekecs néptáncgyűttes, majd néptáncszínház másfél évtizeden át pályázatokból és fellépési díjakból tartotta fenn magát, de ez annyira ellehetetlenült, hogy ha nem sikerült volna elérni, hogy állami intézménnyé váljon, teljesen megszűnt volna. Ám sokkal jobb is lehetne, ha más volna a romániai közigazgatási rendszer. Jelenleg azonban egy-egy kormányhatározattal mindenkinek minden tervét átírhatják – mutatott rá az árnyoldalra is az intézményvezető...” Forrás: E-nepujasag.ro: [teljes cikk >](#)

Előadás: Három káosz kevesebb, mint egy

Három nő, három sors, sok-sok történet. Káosz, keresés, rend. Szófia, Júlia és Emmi kapkodnak, menekülnek, keresnek... [...] A Harag György Társulat stúdió előadása igazi felismeréseket ígér, miközben magával ragad ez a fergeteges humoros, pörgős, sokrétű női történet...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Vélemény: Kiürülő falvak és új földesurak

Bő harminc esztendeje jártam először azokban a szilágysági magyar falvakban, ahol a reggeli utcák zaja méhkashoz hasonlított. A frissen visszakapott földeken gabonafélék, takarmánynövények, zöldség, szőlő, gyümölcs termett, alig talált az ember megdolgoztatlan földet. Szép emlékeim maradtak a mezőgazdaságot újratekzdő középkorú és idősebb gazdákról, akik ott akarták folytatni, ahol szüleik abbahagyták, vagy ahonnan ipari munkára kényszerítette őket a sztálinista fogantatású kollektivizálás. [...] Kiderül, hogy a három évtizede összeszámolt több száz gazdából 4-5 ha maradt, akik földből próbálnak megélni. A fél tucat faluból álló község szántóföldjeit egyetlen agrárvállalkozó vásárolja fel...” Forrás: Erdelyinaplo.ro: [teljes cikk >](#)

Bővítik a Fertő tó Nemzeti Parkot

Bővítik a Fertő tó-Fertőzúg Nemzeti Parkot. A tervek szerint 120 hektárral bővül a természetvédelmi terület, amihez a jövőben további 30 hektárt hoznak létre. [...] A Neusiedler See-Seewinkel Nemzeti Parkot 30 évvel ezelőtt alapították. A bővítési terület nagy része a Fertő tó és Illmitz község között található. Ezen az úgynevezett „tógáton“ korábban szőlőültetvények voltak, amelyeket azóta már felszámoltak. A terület többek között homoki méhek, pókdarazsak, dél-orosz tarantulák és karvalyok élőhelye – hangsúlyozta Leonore Gewessler (Zöldek) éghajlatvédelmi miniszter a bemutatón...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Amit a MIKA-D tesztről tudni érdemes

A magyar anyanyelvű családok gyermekei az iskolába lépés után, amennyiben még nem beszélnek megfelelő szinten németül, szükségszerűen áttesznek a nyelvi készségeiket vizsgáló felmérést. Nick Ildikó, a Bunte Schule magyar nyelvű pedagógusa igyekszik eloszlatni a szülőknél az olykor „mumusnak“ tartott teszttel kapcsolatos aggodalmakat. [...] A MIKA-D tesztet minden évben többször is elvégzik azokon a gyermekeken, akik nem német anyanyelvűek. Ha egy olyan gyermek, akinek nem a német az anyanyelve, nem éri el a minimális szintet MIKA-D teszten, két évre felmentést kaphat az osztályzás alól...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Kötet: Paul Lendvai a politika hamis prófétáiról

Paul Lendvai legújabb, sorrendben 20. könyve a politika képmutatásáról szól. A magyar származású újságíró, kommentátor és az ORF Europastudio című műsorának vezetője a kötetéről a Magyar Szerkesztőségnek nyilatkozott...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Kötetbemutató: Az erdélyi „taxinész“ újra Bécsben járt

„Csillagos ég...” című, önéletrajzi könyvének bemutatására érkezett Bécsbe Székely Szabó Zoltán. A 2022-ben megjelent kötet nyomán a 28 éven át az osztrák fővárosban élő erdélyi színész, író, tanár mesélt az itt töltött évekről, színházról, életről. [...] Székely Szabó Zoltán 1986-ban emigrált Romániából Ausztriába. A sepsiszentgyörgyi színház egykori zenésze, Székely Szabó jó barátja küldött neki meghívót, így került Bécsbe. 28 évet élt a fővárosban, majd 2014-ben, miután nyugdíjba vonult, visszaköltözött Marosvásárhelyre. Azóta is ír, és most az „Europa“-Club hívta meg egykori tagját, kultúrfelelősét, az évkönyvük megálmodóját és szerkesztőjét, hogy mutassa be a bécsi közönségnek is legutolsó, életrajzi ihletésű, és az itt eltöltött éveket összegző könyvét...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

MMISZ: Bogar Patrik az új elnök

Tisztújító közgyűlést tartott a Muravidéki Magyar Ifjúsági Szervezet (MMISZ). Ftičar Ines leköszönő elnököt Bogar Patrik, az egyesület titkára követi a poszton, aki a következő kétéves mandátumban mindkét pozíciót betölti majd. A tisztújító közgyűlésen a munkatestület megválasztása után a leköszönő elnök beszámolt a tavalyi évben elvégzett munkáról, míg az újonnan megválasztott elnök az idei év terveit vázolta fel. [...] Ftičar Ines beszámolójában elmondta, 2023 során az MMISZ – amely több mint 220 taggal rendelkezik – több mint 25 programot valósított meg, ezek zöme szórakoztató, kulturális és sportesemény volt...” Forrás: Nepujasg.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: Szlovén-magyar irodalmi párhuzamok

A szlovén kultúra napja tiszteletére Elizabeta Bernjak, az MTA külső köztestületének tagja France Prešeren irodalmi hagyatékával foglalkozik, amelyik megannyi közös ponton találkozik a magyar irodalom 19. századbeli törekvéseivel. [...] A Muravidéki Magyar Rádió Nyelvművelő című műsorának második epizódjában Elizabeta Bernjak folytatja a szlovén kultúra napja előtt megkezdett témát, amelyben Petőfi Sándorról, France Prešeren kortársáról szól, hogy a magyar költő életrajzában állomásait ismertette rátérhessen majd a két költő életművében jelentkező irodalmi párhuzamokra...” Forrás: Rtvsllo.si: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Könyv-elő: Külországi könyvespolcokon

Tanulmányok Esterházy Péter idegen nyelvű recepciójáról, szerkesztette Görözdi Judit, az MTA külső köztestületi tagja, és Balogh Magdolna, Budapest, 2022. [...] Esterházy Péter a kortárs magyar irodalom egyik legtöbbet fordított szerzője, aki a műfordítások révén a világirodalom véráramába is bekerült. A kötetben mintegy húsz tanulmány jelenik meg a nyugat-európai, a közép- és kelet-európai, a tengerentúli, a japán és finn Esterházy-képről irodalomtörténészek, fordítók, az Esterházy-életmű befogadásának nagykövetei tollából. A szlovéniai Esterházy-jelenlétet Rudaš Jutka, a maribori bölcsészkar magyar tanszékének vezetője, az MTA

külső köztestületi tagjának írása térképezi fel „A kultúra kereszteződő rétegei: Esterházy Péter szlovéniai recepciójáról” címmel a Tiszatájban (2017) megjelent tanulmánya aktualizált változatában. [...] Mint hangsúlyozza, „Esterházy legelső nemzetközi irodalmi díját épp Szlovéniában kapta 1988-ban...” Forrás: Nepujtag.net: [teljes cikk >](#)

A 2024-es év kulturális díjazottjai

A szlovén kultúra ünnepe, tiszteletére tartott községi ünnepségen Lendván hagyományosan átadták az éves kulturális díjakat. Magyar János polgármester elismerésben részesítette az idén 20 éve működő Színház- és Hangversenytermet, mely jelenleg a Könyvtár és Kulturális Központ szervezeti egységként működik...” Forrás: Nepujtag.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

HORVÁTORSZÁG

Idén is folytatódik a Pető-kurzus

Egy újabb, három hétig tartó intenzív kurzus ért véget nemrég Kopácson. A budapesti Semmelweis Egyetem Pető András Karának munkatársaival történő fejlesztőprogram a Horvátországi Magyar Pedagógusok Fóruma (HMPF) közreműködésével zajlik 2022 óta. [...] A teljesen ingyenes fejlesztések csoportosan zajlanak, a gyerekek esetében a szülő jelenlétében, akiket megtanítanak a gyakorlatokra, hogy otthon is alkalmazhassák a minél gyorsabb változás érdekében...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Felmérés: Szlovákiában jelentős csoportot alkotnak az összeesküvés-elmélet hívek

A szlovák társadalomban nagyjából azonos arányban vannak az összeesküvés-elmélet hívei és a konspirációs teóriákat elutasítók. Erre a következtetésre a Szlovák Tudományos Akadémia Szociológiai Intézete felmérésében mutatott rá. [...] Mrva Marianna szociológussal, a Fórum Kisebbségkutató Intézet és a Szlovák Tudományos Akadémia szociológiai intézetének munkatársával Kálmán Norbert beszélgetett a Pátria rádió műsorában...” Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Konferencia: Hogyan tovább, kisiskolák?

A fenti címmel szervezték meg február 14-én a Szlovákiai Magyar Kisiskolák Országos Konferenciáját. A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége és az Intézményvezetők Országos Társulásának online szakmai találkozáján a kisiskolákat érintő oktatási reform került terítékre. [...] Morvay Katalin, az Intézményvezetők Országos Társulásának elnöke, a konferencia koordinátora elmondta: Az alapiskolai tanulmányokat három ciklusra osztó reform jelentősen érinti a jelenleg 1–4. évfolyamon oktató nem teljes szervezettségű tanintézményeket, 2026-ra az ország összes tanintézményének át kell állnia erre. [...] A szervezeti változásokról, illetve a megoldási lehetőségekről Narancsik Szilvia, a nagymácsédi iskola igazgatója szólt. Mint elmondta, négyféle modell közül választhatnak a kisiskolák...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Videó: Nyílt nap a fennállásának 20. évfordulóját ünneplő Selye János Egyetemen

Megtelt az egyetem konferencia-központja a Bálint-napi nyílt nap alkalmából, melyen Juhász György rektor, az MTA külső köztestületének tagja mondott köszöntőt. [...] Juhász György megjegyezte, tanítványaik túlnyomó többsége Szlovákia magyarlakta részéről érkezik az egyetemre, ám hallgatóink egynegyede Magyarországról jön hozzánk továbbtanulni. [...] A Selye János Egyetem nyolc tudományterületen belül kérte kutatói munkájának az értékelését, [...] a református teológia a filozófia és teológia tudományterületen belül országosan a legjobb minősítést kapta. [...] A Selye János Egyetemnek jelenleg közel 1700 hallgatója van. [...] A Ma7 portálnak többek között az MTA külső köztestületének tagjai: Csiba Péter, a SJE Gazdaságtudományi és Informatikai Karának dékánja; Somogyi Alfréd, a SJE Teológiai Karának dékánja valamint Balázs Pál, a SJE Tanárképző Kar Biológia Tanszékének vezetője is nyilatkozott a nyílt nap kapcsán...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Tanulmánykötet: Grendel 75. - Tanulmányok Grendel Lajos életművéről

Grendel Lajos az egyik legolvasottabb felvidéki írónk. [...]. Születésének és halálának évfordulója tavaly volt, és ebből az alkalomból az Eperjesi Egyetem emlékkonferenciát rendezett, az előadások szövegét pedig egy reprezentatív kiadványban jelentette meg. A kiadvány szerkesztői Gintli Tibor, Laczkó Krisztina és Radics Rudolf – az MTA külső köztestületének tagja – lektorálták Fráter Zoltán és Tátrai Szilárd. A kötet megjelenését a Szlovák Köztársaság Kisebbségi Kulturális Alapja támogatta. A kötetben az előszón kívül 14 előadás szövege kapott helyet, három témakörre osztva. [...] Németh Zoltán, az MTA külső köztestületének tagjának előadásában a posztmodernizmus kérdéseit vette górcső alá, utalva több irodalomtörténész tanulmányára Grendel műveinek elemzése és a magyarországi kánonba való elhelyezése kapcsán. [...] Bányai Éva, szintén az MTA külső köztestületi

tagjának Köztes-Európa tömegsírjának grendeli átíratára című tanulmánya az 1999-ben megjelent Tömegsír című regényét taglalja...”
Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Podcast: Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnökével, Tegdes Egyházi Dórával

Idén lesz 25 éves a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesülete. Mi még a tavalyi év végén találkoztunk Tegdes Egyházi Dórával, az egyesület elnökével, a szakmai szervezet kassai országos találkozásán. Akit többek között a könyvtáraink helyzetéről és küldetéséről kérdeztünk, de szóba került a könyvek restaurálása, a dolgozó emberek igényeinek figyelembevétele, és a mindenkit elárasztó információdömping is...” Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Interjú a magyar történésszel, aki Csehszlovákia közel-keleti politikájáról írt könyvet

A felvidéki (olgyai) származású, Budapesten élő történész, Krajcsír Lukács magyarul elsőként írt könyvet a szocialista Csehszlovákia történetének egy alig ismert, de annál izgalmasabb fejezetéről. Vadászgépektől a sörökgig. Csehszlovákia a Közel-Keleten 1918–1968 a címmel. [...] Az alábbi interjú annak a tízéves kutatásnak a legfontosabb és legmeglepőbb eredményeit foglalja össze, amelynek kicsúcsosodása az említett kötet. Szó lesz az 1948-ban megalakult új állam, Izrael és a szocialista Csehszlovákia rapszodikus kapcsolatáról, valamint arról is, hogyan volt képes ez a kis kelet-európai állam befolyásolni a hidegháború alakulását és felgyorsítani a gyarmati rendszer felbomlását...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés Halász Dávid szoftvermérnökkel arról, hogy kordában tartható-e az MI

Halász Dávid, aki a Brünni Műszaki Egyetem Információs Technológiák Karán szerzett mesterdiplomát, jelenleg pedig vezető szoftvermérnökként dolgozik. [...] Az egyik legelterjedtebb chatbot, a Chat-GPT másfél éve robbant be. Mennyit fejlődött azóta? Sokan azt vették észre, hogy butult, ami azért valószínűsíthető, mert egyre több ember használja, és az emberektől is tanul. [...] Inkább a visszafejlődést használnám. Ezen konkrétan azt értem, hogy ha például egy képgenerátor már nem ember, hanem egy mesterséges intelligencia által generált vizuális tartalmakon tanul [...] újra és újra, akkor furcsa torzulások jöhetnek létre. Olyasmi ez, mint egy félresikerült mutáció a genetikában. [...] Ahogy az előadásomban is említettem, az MI-vel kapcsolatos négy tiltás mindegyikét megszegték már...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Pósa Lajos lévai kötődéseiről a Reviczky Házban

Pósa Lajos munkásságát felölelő kiállítással egybekötött előadásra került sor február 13-án a lévai Reviczky Házban. Pósa Judit, a Pósa Lajos Társaság elnöke és vendégei igen érdekesítő módon elevenítették fel a gazdag életpálya mozzanatait. Mindeközben [...] a Reviczky Társulás jogelődjének tartott Reviczky Társaság kapcsolatára is fény derült...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Podcast: Máli néni a Tháliában

A dunaújvárosi Bartók Kamaraszínház és a kassai Thália Színház együttműködésének köszönhetően valósulhatott meg Füst Milán Máli néni című darabjának legújabb bemutatója. A múlt századi vígjátékot Czajlik József rendezte. Az egyik előadás után a társalgóban sikerült beszédbe elegyedtünk néhány szereplővel: Őze Áront, Holecskó Orsolyát, Ollé Eriket, Lax Juditot, Jerger Balázst és Kerekes Évát a különleges helyzetről, a két társulat kohéziójáról, a múlt századi vígjáték korszerűségéről kérdeztük...”
Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Idén is megemlékeztek a pozsonyi sortűz áldozatairól

Idén is megemlékezett a pozsonyi sortűz áldozatairól a Csemadok Pozsony – Óvárosi Alapszervezete a csalóányvölgyi temetőben. [...] A történelemben a pozsonyi sortűz néven bekerült eseményre 1919. február 12-én került sor, amikor a csehszlovák legionáriusok Pozsonyban a Vásárcsarnok épülete előtt tüntető több mint tízezres tömegbe lóttak...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)